

Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazija

Mokinių žinių, mokėjimų, įgūdžių, kompetencijos ir pasiekimų vertinimo sistema

1. Bendrosios nuostatos

1.1 Vertinimo tvarka parengta remiantis šiais dokumentais

- Bendrojo lavinimo mokyklos bendrosios programos ir išsilavinimo standartai XI – XII klasėms – V. Švietimo aprūpinimo centras 2002. Patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2002m rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1465.
- Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrosios programos ir išsilavinimo standartai. Priešmokyklinis pradinis ir pagrindinis ugdymas V. Švietimo aprūpinimo centras 2003 patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2002m birželio 24d. įsakymas Nr. 114 ir 2003m liepos 9d įsakymas Nr. ĮSAK-1015.
- Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata – patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2004m vasario 25d. įsakymas Nr. ĮSAK-256.
- Brandos egzaminų programos.

1.2 Vertinimo sistema

yra **dokumentas**, kurį tvirtina gimnazijos taryba, privalomas visiems pedagogams. Su juo supažindinami visi gimnazistai ir jų tėvai.

1.3 Vertinimo sąvokos

- **Vertinimas** – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas, padedantis glaudžiam mokinio ir mokytojo bendradarbiavimui bei mokymosi motyvacijos kėlimui;
- **Įvertinimas** – vertinimo procesų rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimą ir padarytą pažangą, padedantis nustatyti mokinių paruošimo lygį bei mokyklos darbo kokybę;
- **Įsivertinimas** – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus, padedantis realiai įsivertinti savo galimybes ir polinkius bei pasirinkti tolimesnį mokymą(si);
- **Pažymys** – neatsiejama ugdymo proceso dalis, viena iš daugelio ugdymo priemonių, kuri nestabdo, o skatina mokinių vystymąsi;

1.4 Vertinimo sistemos tikslai ir uždaviniai

- Pateikti mokinių žinių vertinimo procesą, kaip vieningą, skaidrią, logiškai pagrįstą sistemą;
- nustatyti vieningus moksleivių žinių vertinimo kriterijus, pažymių rašymo tvarką ir vieningą tėvų bei globėjų informavimo apie mokinių mokymosi pasiekimus sistemą;
- supažindinti mokinius, tėvelius, pedagogų bendruomenę su šiuolaikinių vertinimo būdų įvairove, naudojama Vasilijaus Kačialovo gimnazijoje;

- detaliai supažindinti moksleivius, jų tėvus su šiuolaikiniais vertinimo būdais, naudojamais būtent Vasilijaus Kačialovo gimnazijoje (pvz. kaupiamasis vertinimas), kuris pozityviai skatina mokinių mokymosi motyvaciją;
- planuoti visus mokinių žinių vertinimo darbus, tam kad galėtume subalansuoti mokinių krūvį;
- panaikinti galimybę kilti konfliktinėms situacijoms;
- skatinti mokinių ir mokytojų lygiateisį bendravimą;
- padėti objektyviai nustatyti kiekvieno mokytojo bei visos mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus;
- numatyti ryšius tarp mokytojo ir mokinio, tėvų ir klasės vadovų, administracijos ir pedagogų kolektyvo.

Visa tai padėda sukurti efektyvią vertinimo sistemą.

1.5 Vertinimo principai

- **Vertinama** individuali mokinio pažanga: mokinio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais, bet nelyginami su kitais mokiniais;
- **vertinimas** pozityvus ir konstruktyvus: vertinama tai, ką mokinys jau išmoko, nurodomos spragos ir padedama jas ištaisyti;
- **vertinimas** atviras ir skaidrus: su mokiniais tariamasi dėl vertinimo kriterijų ir procedūrų;
- **vertinimas** objektyvus ir veiksmingas: siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo; remiamasi išsilavinimo standartais, naudojami įvairūs vertinimo informacijos šaltiniai, taikomos modernios vertinimo metodikos;
- **vertinimas** informatyvus ir ekonomiškas: taikomi šiuolaikiniai vertinimo informacijos tvarkymo ir pateikimo būdai;
- **vertinimas** skirtas padėti mokytis: mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, jis mokosi vertinti ir įsivertinti.

1.6 Vertinimo planavimas

- Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu. Prieš pradėdant mokytis, mokiniams paaiškinama, ko jie turi pasiekti ir kaip tai bus vertinama;
- planuodamas vertinimą, mokytojas atsižvelgia į mokinių pasiekimus ir gebėjimus, remiasi išsilavinimo standartų reikalavimų, iškeltais tikslais;
- dėl specialiųjų poreikių mokinių vertinimo mokytojas tariasi su psichologu;
- mokytojas parenka veiksmingas užduotis, naudoja įvairius mokymo metodus, kad mokinys patirtų sėkmę, pozityviai skatina mokymosi motyvaciją.

1.7 Vertinimo tvarka

- Žinių vertinimą grįsti išsilavinimo standartais bei bendrosiomis ugdymo programomis;
- dalyko mokytojas mokslo metų pradžioje supažindina moksleivius su vertinimo sistema; pradėdant naują temą, supažindina su žinių vertinimo ypatumais;
- įgyvendindamas individualaus darbo stilių su spec. poreikių mokiniais, prieš kiekvieną naują temą mokytojas bendrauja su kiekvienu spec. poreikių mokiniu, supažindina jį su individualiu planu ir jo pasiekimų vertinimo kriterijais.

2. Mokinių žinių, gebėjimų ir įgūdžių vertinimas

2.1 Mokinių žinių, gebėjimų ir įgūdžių įvertinimui taikoma 10 balų sistema

- **10** – puikiai (kūrybiškai atlieka sudėtingesnes užduotis, kelia hipotezes, sprendžia problemas, kuriose reikia papildomos informacijos, geba pasinaudoti papildoma literatūra, išsamiai paaiškina teorinius teiginius, pateikia originalių pavyzdžių);
- **9** – labai gerai (pagrindžia, įrodo faktus, apibendrina, atlieka nesudėtingas kūrybines užduotis, savarankiškai randa informaciją vadovėlyje, žinyne; vertina užduoties atlikimo kokybę, taiko gebėjimus įvairiose situacijose, perteikia žinias ir paaiškina užduoties atlikimą, formuluoja klausimus);
- **8** – gerai (supranta mokytojo ir vadovėlyje pateikiamą informaciją, kelia klausimus, ieško į juos atsakymų, taiko žinias nesudėtingoms užduotims atlikti, nustato ryšius tarp atskirų temų, taiko gebėjimus praktinio turinio užduotims spręsti);
- **7** – pakankamai gerai (supranta esmę, perduoda informaciją, naudodamas terminus, pateikia pavyzdžių, analizuoja, atlieka paprastas užduotis, pagrindžia jų atlikimą, formuluoja paprasčiausius klausimus, geba surasti informaciją vadovėlyje);
- **6** – patenkinamai (žino pagrindinius teiginius ir procedūras, taiko jas paprastoms užduotims spręsti);
- **5** – pakankamai patenkinamai (rodo bendrą supratimą, paaiškina pagrindinius teiginius, pateikia pavyzdžių, atlieka paprasčiausias užduotis);
- **4** – silpnai (apibrėžia, paaiškina savais žodžiais, atlieka paprasčiausias užduotis, atsako į su jomis susijusius klausimus, nustato, atskiria esminius faktus);
- **3** – blogai (nors žinios ir fragmentiškos, tačiau su mokytojo pagalba jau atlieka paprasčiausias užduotis, skiria pagrindines sąvokas, išvardija);
- **2** – labai blogai (rodo ir pasako atskirus faktus, bando atlikti užduotis, atsakyti į paprastus klausimus);
- **1** – nieko neatsakė (žinios labai fragmentiškos, pakartoja, atpažįsta).

2.2 Spec. medicininės grupės mokinių kūno kultūros pasiekimai pažymiais nevertinami, įvertinimai dienyne žymimi „įskaityta“/„neįskaityta“.

Šių dalykų įvertinimai taip pat žymimi „įskaityta“/„neįskaityta“ :

- Etika
- Tikyba
- Žmogaus sauga
- Pasirenkamieji dalykai
- Dalykų moduliai

2.3.1 Darbas trimestrais 5 – 8 klasėse.
Darbas pusmečiais 1 – 4 klasėse.

2.3.2 Mokinys mokyklos vadovo įsakymu gali būti atleidžiamas nuo pamokų lankymo tų dalykų:

- kurių jis yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų per einamuosius mokslo metus nugalėtojas;
- jei mokosi formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose (muzikos, dailės, kitų menų ir sporto ir kitose) pagal formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (ar yra jas baigęs).

Sprendimas priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų turiniu, kurias mokyklai ar jų nuorodas pateikia mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) kartu su prašymu dėl atleidimo nuo konkretaus dalyko pamokų. Mokinys individualiai tariaisi su mokytoju apie atsiskaitymo formą.

2.4 III – IV klasių mokiniai pusmečio arba mokslo metų pabaigoje turi teisę keisti dalykų kursą. III klasės mokiniai dalykų kursų pakeitimus gali daryti kiekvieną pusmetį, o IV klasės mokiniai tik pirmame mokslo metų pusmetyje. Programos kursą mokinys gali rinktis išlaikęs įskaitą iš to dalyko ar dalyko programos kurso skirtumo. Išlaikius įskaitą pusmečio ar mokslo metų pabaigoje, įskaitų pažymiai, prie jų pažymint kursą B (bendrasis), A (išplėstinis), kuratorių įrašomi elektroniniame dienyne. Šie pažymiai įskaitomi kaip pusmečio ar metiniai. Mokiniai, kuris mokysis pagal dalyko programos bendrąjį kursą, įskaitos laikyti nereikia, jei jį tenkina turėtas išplėstinio kurso įvertinimą

2.5 Adaptacinis periodas

Pirmos dvi rugsėjo savaitės visose klasėse yra adaptacinis periodas, kurio metu mokiniai nevertinami pažymiais. Šiuo laikotarpiu mokytojas, norėdamas pažinti mokinius, jų žinių lygį, taiko individualius mokinių pažinimo metodus ir koreguoja metų (pusmečio) dalyko mokomuosius planus, pritaikydamas juos konkrečiam mokiniui, konkrečiai klasei.

2.6 Signaliniai pažymiai

- Signaliniai pažymiai vedami 2 savaites prieš trimestro ar prieš pusmečio pabaigą.
- Dalyko mokytojas aptaria signalinius rezultatus su mokymiais.
- Klasės vadovai informuoja apie mokinių pasiekimus tėvus.

2.7 Dalyko pažymių skaičius per pusmetį priklauso nuo savaitinių pamokų skaičiaus. Vedant trimestrą / pusmetį, minimalus pažymių skaičius 3 - 4.

2.8 Kitose mokymo(si) įstaigose gauti dalykų pažymiai įskaitomi.

2.9 Prioritetiniai pažymiai gimnazijos klasėse

Pedagoginis procesas ypatingas tuo, kad mokytojas negali kiekvieną pamoką visapusiškai patikrinti kiekvieno mokinio žinias. Pažymiai už kai kuriuos tikrinamuosius darbus negali būti prilyginami pažymiams, gautiems už apibendrinamuosius kontrolinius darbus ar už didesnės apimties egzamino tipo užduotis, todėl pradėdamas bet kurią naują temą mokytojas informuoja mokinius apie tai, kurie pažymiai bus prioritetiniai, vedant trimestro, pusmečio, metinį pažymį.

2.10 Specialiųjų poreikių mokinių žinių vertinimas

- Mokiniai dirba pagal individualiai sudarytas programas, naudojant individualios pažangos principą: lyginant dabartinius ir ankstesnius pasiekimus.
- Nepatenkinamais pažymiais tokie mokiniai vertinami, jei matoma, kad jie turi potencialių galių, bet visai nesistengia.
- Tokių mokinių individualios programos gali būti koreguojamos visus mokslo metus, tariantis su psichologu, socialinių pedagogu, reikalui esant, su tėvais.

2.11 Vertinimo būdų įvairovė

- **Formuojamasis vertinimas** – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda nustatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams

geranoriškai bendradarbiauti. Formuojamasis vertinimas nesiejamas su pažymiu, jo tikslas – ne kontroliuoti, o padėti mokytis.

- **Diagnostinis vertinimas** – vertinimas, kuriuo naudojamosi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą, kad būtų galima numatyti tolimesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus. Tai namų darbų, kontrolinių užduočių, testų ir t.t. rezultatai.
- **Apibendrinamasis vertinimas** – tai vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Tai metiniai dalyko įvertinimai, pasiekimų patikrinimo, įskaitos rezultatai, kurie fiksuojami pažymiu.
- **Kriterinis vertinimas** – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai (pvz., standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai. Mokinys vertinamas pagal tai, kaip išmoksta medžiagą.
- **Norminis vertinimas** – vertinimas, kuris sudaro galimybes palyginti mokinių pasiekimus, sudaro sąlygas mokytojui išskirstyti mokinius pagal jų pasiekimų lygį (pvz. Valstybinių egzaminų vertinimas yra norminis).

2.12 Kaupiamas vertinimas – tai vienas iš vertinimo būdų, kuris leidžia mokiniui planuoti savo veiklą, atsižvelgiant į ketinimus ir galimybes.

Kaupiamojo vertinimo tikslai

- **siekti**, kad mokiniai dirbtų per visas pamokas, o ne tik stengtųsi gerai parašyti tikrinamuosius bei kontrolinius darbus ar atliktų atsiskaitymo užduotis;
- **skatinti** mokinius bendradarbiauti, ieškoti sprendimų, drąsiai mąstyti ir nebijoti pažymių.

Kaupiamojo vertinimo pranašumai

- nelieka neigiamo įvertinimo – įvertinamos mažiausios mokinio pastangos;
- mokinys privalo dirbti per visas pamokas;
- mokinys skatinamas planuoti, kaip įgyti reikiamą įvertinimą – jis tampa vertinimo dalyviu;
- skatinamas mokinių savarankiškumas ir kūrybiškumas.

Pusmečiui (trimestriui) baigiantis, kiekvienam mokiniui parašomas bent vienas papildomas pažymys (sukauptas balas). Jis kaupiamas už šią veiklą:

- aktyvų darbą pamokoje;
- namų darbų atlikimą;
- parodytą iniciatyvą atliekant papildomas užduotis.

2.13 Vertinamųjų darbų tipai

- Kontrolinis darbas – daugiau nei 30 min. Pranešama iš anksto. Rekomenduojama sudarant kontrolinį darbą pradėti nuo lengvesnių užduočių eiti prie sunkesnių. Tai duoda galimybę kiekvienam mokiniui atlikti dalį užduočių ir gauti įvertinimą. Tvarkaraštis sudaromas prieš mėnesį ir paskelbiamas skelbimų lentoje. Rekomenduojama rašyti ne daugiau, kaip vieną kontrolinį darbą per mėnesį. Darbai gražinami ne vėliau kaip per vieną savaitę.
- Apklausa žodžiu/raštu – trukmė sprendžiama mokytojo. Apklauskos žodžiu motyvuotas įvertinimas įrašomas į dienyną tą pačią pamoką.
- Savarankiškas darbas – trukmė pamokoje neribojama. Mokytojas tikrina, kaip mokinys geba pritaikyti įgytas žinias. Patikrinimas gali vykti pasirinktinai, tikrinami ne visų mokinių darbai. Apie savarankiško darbo rašymą iš anksto informuoti nebūtina. Įvertinimai paskelbiami ne vėliau kaip 2 pamokos nuo parašymo dienos.
- Laboratoriniai ir praktikos darbai – mokytojas tikrina kaip mokiniai gali pritaikyti teorines žinias praktikoje. Mokinys neatvykęs į laboratorinį darbą, atsiskaityti neprivalo. Įvertinimai paskelbiami per savaitę, įrašomi į dienyną.

- Rašomieji darbai : interpretacija, rašinys, kūrybinis darbas, - trukmė 1 – 2 pamokos, pranešama prieš savaitę. Įvertinimas ne ilgiau kaip 2 savaitės nuo parašymo dienos.
- Pasiekimams įvertinti (pritarus gimnazijos administracijai) taip pat gali būti organizuojami
 - 1). Administraciniai kontroliniai darbai;
 - 2). Infotestai;
 - 3). Olimpiados;
 - 4). Bandomieji egzaminų darbai, kurių trukmė prilygsta egzamino trukmei.
- Egzamino tipo testai, egzamino tipo vertinamieji darbai (kuriems taikoma 100 balų sistema) vertinami pagal lentelę :

Teisingų atsakymų apimtis	Balai
90-100%	10
80-89%	9
70-79%	8
60-69%	7
48-59%	6
36-47%	5
24-35%	4
16-23%	3
8-15%	2
0-7%	1

- Referatai – rašomi suderinus su dalyko mokytoju. Tai yra vienas iš būdų pagerinti pažymį. Pristačius referatą, jo įvertinimas įrašomas į dienyną.
- Projektiniai darbai
 - Trumpalaikiai: pažymys įrašomas į dienyną, kai mokinys apgina darbą.
 - Ilgalaikiai: mokiniai informuojami iki rudens atostogų. Projektas turi būti praktinio pobūdžio, jame turėtų atsispindėti komandinio (grupinio) darbo įgūdžiai. Galutinis vertinimas susideda iš vertinimo lentelės:

Darbo vadovo įvertinimas				Projekto įvertinimas				Pristatymo įvertinimas	
komandinis darbas	Medžiagos rinkimas	Tarpinis įvertinimas	Galutinis įvertinimas	Turinys, praktinė reikšmė	Apipavidalinimas	Originalumas	Integravimas	Kalbos konkretumas.Pateiktis.	Kalbos kultūra, atsakymai į pateiktus klausimus

- Kai kurios popamokinės veiklos rūšys gali būti įskaitomas kaip kursinis darbas.

2.15 Pusmečio / trimestro pažymys nerašomas, kai be pateisinamos priežasties praleista 30% pamokų ir nurodytu laikotarpiu mokinys neatsiskaitė už praleistas temas.

2.16 Per atostogas namų darbų užduotys neskiriamos, išskyrus baigiamąsias klases.

2.17 Papildomo mokomojo darbo skyrimas

5-8, 1 klasių mokiniui, kuris per mokslo metus neįgijo reikiamų dalyko žinių ir įgūdžių, skiriamas papildomas darbas / užduotys. Nustatomas atlikimo terminas ir atsiskaitymo forma. Darbo rezultatai vertinami pažymiu. Sprendimas skirti papildomą darbą priimamas pedagogų tarybos posėdžio metu

3. Informavimas

- vertinimo informacija pateikiama žodžiu ir raštu mokiniams, tėvams (globėjams), kitiems mokytojams, mokyklos administracijai;
- tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami apie vaiko mokymąsi esant būtinybei;
- apie mokinių pasiekimus tėvai gali sužinoti iš individualaus pokalbio su mokytoju, klasės vadovu;
- du kartus per metus tėvams organizuojamos atvirų durų dienos: tėvai gali individualiai konsultotis su dalyko mokytojais apie savo vaiko mokymą(si) bei pasiekimus;
- visi mokytojai pažymius įrašo į klasės elektroninį dienyną;
- elektroninis dienynas pildomas kiekviena diena iki 18 val.

4. Skatinimo sistema

Skatinimo sistema – tai ypatingas motyvacijos skatinimo būdas:

- žodiniai pagyrimai mokiniams;
- raštiniai pagyrimai (laiškai tėvams);
- pagyrimo raštai mokiniams mokslo metų pabaigoje;
- piniginės premijos;
- ekskursijos po Lietuvą ir užsienį;
- skatinimas už aktyvų dalyvavimą olimpiadose, konkursuose, varžybose ir t.t.

5. Mokinių teisės

Mokinių teisės

- Išnaudoti visas vertinimo sistemos teikiamas galimybes, aktyviai dalyvauti žinių vertinimo procese;
- Mokinys turi teisę neatsakinėti, jei jis buvo praleidęs praėjusią pamoką dėl pateisinamos priežasties. Mokytojas apie mokinio nepasiruošimą pamokai turi būti informuotas prieš pamoką. Tik šiuo atveju atsikaitymas už temą gali vykti individualia tvarka susitarus su mokytoju.
- Vedant trimestro, pusmečio, metinius pažymius turi dalyvauti pats mokinys.
- Norint pagerinti trimestro, pusmečio pažymį, mokytojui neprieštaraujant, mokiniui gali būti skiriamas papildomas atsiskaitymas, kuris turi vykti nepaskutinę pusmečio savaitę, o bent 2 savaites iki trimestro / pusmečio pabaigos.
- Kilus konfliktinei situacijai dėl vertinimo tarp mokinio ir mokytojo, mokyklos administracijai leidus, gali būti skiriama įskaita, kurią kartu su mokytoju dalykininku vertina ir kiti kolegos.